

CENTRUM EUROPEJSKIE
UNIwersYTET WARSZAWSKI

**Pokój po konflikcie:
Bośnia, Afganistan, Irak.
Wnioski dla strategii bezpieczeństwa UE**

Agata Dzewulska

Warszawa 2016

Recenzowana publikacja naukowa wydana przez:
Centrum Europejskie Uniwersytetu Warszawskiego
Al. Niepodległości 22
02-653 Warszawa

Recenzenci naukowci:

prof. dr hab. *Leszek Jasiński* (Politechnika Warszawska)

dr hab. *Paweł Kozłowski*, prof. UW (Uniwersytet Warszawski)

© Centrum Europejskie Uniwersytetu Warszawskiego 2016

ISBN: 978-83-937685-2-3

Publikacja współfinansowana ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Projekt okładki: *Kazimiera Smolarek*

Korekta językowa i redakcja stylistyczna: *Anna Śmiełek*

Realizacja na zlecenie Wydawcy: ARBOR Firma Prywatna, Kraków

Nakład: 300 egz.

*Leszkowi, który wyrócił Wszystko
do góry nogami*

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział I	
Międzynarodowe interwencje w konflikty zbrojne – teoria i doświadczenia	23
Charakterystyka współczesnego konfliktu zbrojnego	25
Zadania sił międzynarodowych w konflikcie zbrojnym	31
Działania priorytetowe po zatrzymaniu walk	47
„Post-conflict peacebuilding” – perspektywa „mikro” i „makro”	59
Zagrożenia dla harmonijnej realizacji procesu pokojowego	65
„Liberal internationalism”	65
Mafia i elity władzy	74
Nowa stratyfikacja społeczna	88
„Core of moderates”	92
„Psuja”	97
„Hurting stalemate”	100
„Proxy governance” i warunki wycofania sił międzynarodowych	103
Rozdział II	
Podział władzy, ustrój terytorialny, system polityczny i wyborczy państwa stabilizowanego	109
„Power-sharing”	116
Podejście Lijpharta	118
Model integracyjny Horowitza	123
Wskazówki Lijpharta odnośnie systemu politycznego	131
Wskazówki Horowitza odnośnie systemu wyborczego	144
„Power-sharing” a federalizacja	155
Łączenie modelu kooperatywy Lijpharta z federalizmem	155
Stopnie decentralizacji władzy i typy federalizmu	159
Federalizm a społeczeństwa podzielone	165
Sposoby podziału federacji na części	169
Federalizacja a rozwój gospodarczy	175
Wybory i proces tworzenia konstytucji	179
Polski model procesu konstytucyjnego 1989 – 97	193
Model relacji władzy w społeczeństwach pokonfliktowych	201
Rozdział III	
Unia Europejska względem konfliktów zbrojnych	209
Przygotowanie struktur WPBiO	213
Misje petersberskie	219
Europejska Strategia Bezpieczeństwa	221

Zasoby wojskowe związane z WPBiO	229
Helsinki Headline Goal – Europejski Cel Operacyjny	231
Headline Goal 2010	234
Mechanizm „Athena”	240
Europejska Agencja Obrony	243
Aktualizacja Europejskiej Strategii Bezpieczeństwa	247
Rozwój zdolności cywilnych EPBiO	249
WPBiO po Traktacie z Lizbony	263
Specjalni Przedstawiciele UE	267
Udział państw członkowskich w budowaniu zdolności cywilnych UE	271
Europejska strategia „peacebuilding”	283
Podstawowe instrumenty służące realizacji unijnego	
„peacebuilding”	294
„Comprehensive approach” – unijna strategia względem	
konfliktów zbrojnych	304
Trójkąt Weimarski a „comprehensive approach”	307
Ocena Unijnej strategii „peacebuilding”	311

Rozdział IV

Analiza przypadków: Bośnia i Hercegowina, Afganistan, Irak	315
Bośnia i Hercegowina	319
Działania stabilizacyjne	319
Stopień realizacji celów stabilizacyjnych	323
Konstytucja Bośni i Hercegowiny	337
Zaangażowanie WE/UE w BiH	345
Proces stabilizacji i stowarzyszenia BiH z Unią Europejską	353
Afganistan	359
Historia wojny	359
Społeczne i polityczne skutki długoletnich wojen	362
Efektywność realizacji celów interwencji	366
System polityczny	373
Unia Europejska w Afganistanie	380
Skuteczność działań UE w Afganistanie	384
Irak	389
Rozwój wydarzeń w Iraku	389
Stopień realizacji celów stabilizacyjnych	398
Rozwiązania konstytucyjne Iraku	402
Unia Europejska w Iraku	404
Polska w Iraku	413
Podsumowanie	415
Bibliografia	441
Wykaz tabel i schematów	463